

Stockholm 2016-10-18

Statsrådet Alice Bah Kuhnke
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Vår referens: Kim Nordlund

Yttrande över promemorian Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (Ds 2016:26)

Unga Reumatiker är en rikstäckande organisation med 1 500 medlemmar som arbetar aktivt för att förbättra situationen för barn, ungdomar och unga vuxna i åldrarna 7-32 år med reumatisk diagnos. Vi arbetar intressepolitiskt, med påverkansarbete och informationsspridning för att förbättra hälso- och sjukvården, att samla in pengar till forskning, samt med att skapa mötesplatser. Organisationens vision är ett bra liv för alla unga reumatiker.

Vi arbetar för ett inkluderande samhälle där alla kan och får ta plats på lika villkor. I vårt arbete utgår vi från de mänskliga rättigheterna, Barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Sammanfattning

Unga Reumatiker ställer sig positiva till att diskrimineringslagen föreslås omfatta även företag med färre än tio arbetstagare som tillhandahåller varor och tjänster till allmänheten. Det är ett bra och viktigt steg i rätt riktning mot ett inkluderande samhälle som är tillgängligt för alla och fritt från diskriminering. Vi ställer oss dock frågande till vilken reell skillnad den förslagna lagändringen faktiskt kommer att leda till.

Fastighetsägarens ansvar

Många av de företag som föreslås omfattas av diskrimineringsförbudet äger inte sina lokaler utan är hyresgäster. Enligt promemorian kan en fastighetsägare neka en näringsidkare att vidta åtgärder för att göra den fysiska miljön tillgänglig. Unga Reumatiker anser att fastighetsägare som har gjort ett aktivt val genom att hyra ut sin lokal till näringsidkare också har ett ansvar. Vi anser att parallellt med lagändringen ska en reglering om fastighetsägarens ansvar införas.

Ekonomiska förutsättningar

I promemorian går det under rubriken *Ekonomiska förutsättningar en viktig del av skälighetsbedömningen* (3.2.3 Skälighetsbedömningen) att läsa följande:

”En åtgärd kan anses skäligen endast om verksamhetsutövaren har förmåga att bära kostnaden för den. Kostnadskrävande åtgärder bör inte anses skäliga att kräva utan kostnaderna bör vara rimliga och kunna finansieras inom ramen för ordinarie verksamhet.”

Unga Reumatiker gör bedömningen att det på så sätt kommer vara för enkelt för näringsidkare att hävda att de ekonomiska förutsättningarna för tillgänglighetsanpassning inte finns. Vi anser att åtgärder för en tillgänglig verksamhet är viktiga och de ska vara en ekonomisk prioritet. Unga Reumatiker anser att det ska ses som en långsiktig investering för ett inkluderande samhälle och det kommer att gynna både konsumenter och näringsidkare.

Konsumentens skyldigheter

Unga Reumatiker motsätter sig att konsumenter med normbrytande funktionsvariationer enligt promemorian har andra skyldigheter än normfungerande konsumenter. Exempelvis genom att behöva underrätta näringsidkaren i rimlig tid om behovet av tillgänglighetsåtgärder. Unga Reumatiker anser att alla konsumenter ska ha samma rättigheter och skyldigheter. Det ska inte ligga på den enskilde konsumenten att själv ansvara för att inte bli utsatt för kränkande behandling och diskriminering.

Övriga otillgängliga lokaler och platser

Unga Reumatiker ser ett behov av att diskrimineringslagen utvidgas ytterligare till att gälla alla allmänna platser, verksamheter, politiska rum, bostäder och lokaler. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning säger att alla ska kunna delta på lika villkor. Alla former av tillgänglighet ska vara norm i hela samhället.

Slutsats

Unga Reumatiker anser att den föreslagna lagändringen är ett steg i rätt riktning och det är bra att undantaget för företag med färre än tio arbetstagare tas bort. Kanske kan signalvärdet vara så starkt att det leder till förändring. Men vi vill framhålla att det är många steg kvar till ett inkluderande samhälle. Det är viktigt att arbetet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet inte slutar här.

Sverige har, trots promemorian Utvidgat skydd mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet (Ds 2016:26), fortfarande en diskrimineringslag som tillåter diskriminering. Det går inte att säga att man *nästan inte* blir diskriminerad – antingen så blir man det eller så blir man det inte. Sverige har tidigare kritiserats av FN just på grund av de undantag som finns i diskrimineringslagen. Den föreslagna skärpningen av diskrimineringslagstiftningen är därför inte tillräcklig. Tillgänglighet ska vara norm och ska inte ses som ett särintresse.

Unga Reumatiker

Madeleine Beermann
Ordförande